

MOODUL 4. MÄNG: EL MEIE ARGIELUS

KÜSIMUS ÕPILASTELE

KÜSIMUS ÕPILASTELE	LAHENDUS	SELGITUS
1. Millisel poliitikatasandil otsustatakse suurim lubatud kiirus maanteedel?	Mitte ELi tasand	Liikluseeskirjad on liikmesriigiti erinevad, näiteks Iirimaa, Malta ja Küprosel sõidetakse sõidutee vasakul poolel. Liikluseeskirju kooskõlastatakse siiski Euroopa tasandil ning Euroopa juhiluba kehtib kogu ELis.
2. Millisel poliitikatasandil määratakse kindlaks, et uue sülearvuti ostmisel kehtib sellele vähemalt kaheaastane garantii?	ELi tasand	Tarbijakaitse. ELi õigusaktide kohaselt peab tootja andma elektriseadmetele, nagu nutitelefonid, printerid, sülearvutid, tolmuimejad ja kohvimasinad, kaheaastase garantiiaja.
3. Millisel poliitikatasandil otsustatakse, millal toimub prügivedu?	Mitte ELi tasand	Enamasti otsustatakse kohalikul tasandil, millal toimub prügivedu. See on kõige mõistlikum. Kui EL vastutaks prügiveo eest, tekitaks see kaose, sest EL ei suuda olla kursis iga linna vajadustega.
4. Millisel poliitikatasandil määratakse kindlaks karastusjoogipurkidel olev teave: koostisained, kalorid, tootja kontaktandmed jne?	ELi tasand	Tarbijakaitse. EL tahab, et inimestel oleks õige ja täielik teave selle kohta, mida nad tarbivad. Sellepärast peab toiduainete ja kosmeetikatoodete märgistel olema kindel teave, nagu koostisosad ja tootja nimi.
5. Millisel poliitikatasandil määratakse kindlaks ohutusstandardid, millele teie nutitelefon peab vastama?	ELi tasand	Ühtne turg ja tarbijakaitse. Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP) müüdavate toodete ohutusstandardid määrab kindlaks EL.
6. Millisel poliitikatasandil otsustatakse, mida peab õpilane iga kooliaasta lõpus teadma?	Mitte ELi tasand	EL ei määra kindlaks hariduse korraldust ega sisu. Selle tulemusena on lõppeesmärgid ELi liikmesriikides (ja mõnikord ka piirkonniti) erinevad.
7. Millisel poliitikatasandil otsustatakse vägede saatmine maailma konfliktipiirkondadesse?	Mitte ELi tasand	ELil ei ole oma sõjaväge. Välis- ja kaitsepoliitika kuulub liikmesriikide pädevusse. Liikmesriigid püüavad küll koordineerida missioone Euroopa tasandil ja NATO raames.
8. Millisel poliitikatasandil määratakse kindlaks, et täisajaga töötajale on ette nähtud vähemalt 20 puhkusepäeva aastas?	ELi tasand	ELi tööaja direktiiv, mis võeti esimest korda vastu 1993. aastal, annab töötajatele õiguse vähemalt neljanädalasele tasulisele puhkusele. Iga majandussektor ja/või liikmesriik võib puhkusepäevade arvu suurendada, kuid miinimum on 20 tööpäeva.
9. Millisel poliitikatasandil määratakse kindlaks sõidukijuhi koolitustingimused ja sõidueksami läbimiseks vajalikud tingimused?	Mitte ELi tasand	Kuigi EL ei määra neid tingimusi kindlaks, kehtib väljastatud juhiluba kohe kogu ELis ja tal on standardne ELi formaat.
10. Millisel poliitikatasandil keelustatakse 2021. aastal ühekordse kasutusega plast, nagu plastkõrred ja plastist söögiriistad?	ELi tasand	EL on heaks kiitnud uue õigusakti, millega keelatakse ühekordselt kasutatavad plastesemed, nagu plastist taldrikud, söögiriistad, joogikõrred ja vatitükid. Keeld jõustub alates 2021. aastast.

11.	Millisel poliitikatasandil määratakse kindlaks taastuvatest energiaallikatest, näiteks päikese- ja tuuleenergiast saadava energia miinimumeesmärk?	ELi tasand	Et hõlbustada üleminekut fossiilkütustelt puhtamale energiale ja täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused, on EL kehtestanud siduva eesmärgi, et 2030. aastaks peab vähemalt 32% liidu energiast tulema taastuvatest energiaallikatest. Taastuenergia täpne osakaal on liikmesriigiti erinev ja sõltub iga riigi olukorrast.
12.	Millisel poliitikatasandil tehakse otsuseid hoonete ehituslubade kohta?	Mitte ELi tasand	Enamasti annab kodu ehitamiseks loa kohalik omavalitsus.
13.	Millisel poliitikatasandil te makse maksate?	Mitte ELi tasand	EL ei kogu makse otse oma kodanikelt. Iga liikmesriik peab maksma Euroopa Liidule igal aastal summa, mis on panus Euroopa eelarvesse.
14.	Millisel poliitikatasandil määratakse kindlaks puhkepäevad, millised kuupäevad ja mitu päeva?	Mitte ELi tasand	Seda otsustavad tavaliselt liikmesriigid.
15.	Millisel poliitikatasandil määratakse kindlaks peenosakeste õhus lubatav maksimaalne kogus?	ELi tasand	EL määrab kindlaks paljud keskkonnanõuded, nt vee kvaliteedi kohta jõgedes, järvedes ja meredes.
16.	Kus tuleb abielu registreerida?	Mitte ELi tasand	Elanike ja perekonnaseisu registreerimise eest vastutavad peamiselt kohalikud asutused.

